Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

20. prosinca 2017.*

„Prethodni postupak – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Sudska nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima – Luganska konvencija II – Litispendencija – Pojam ‚sud' – Švicarsko tijelo za mirenje, zaduženo za provođenje obveznog postupka mirenja prije pokretanja svakog sudskog postupka"

U predmetu C-467/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Amtsgericht Stuttgart (Općinski sud u Stuttgartu, Njemačka), odlukom od 8. kolovoza 2016., koju je Sud zaprimio 22. kolovoza 2016., u postupku

**Brigitte Schlömp**

protiv

**Landratsamt Schwäbisch Hall,**

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Ilešič, predsjednik vijeća, A. Rosas, C. Toader (izvjestiteljica), A. Prechal i E. Jarašiūnas, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: M. Aleksejev, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. srpnja 2017.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za B. Schlömp, D. Adam, *Rechtsanwalt*,

– za Landratsamt Schwäbisch Hall, D. Vollmer, *Rechtsanwalt*,

– za švicarsku vladu, M. Schöll i R. Rodriguez, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, M. Wilderspin i M. Heller, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 18. listopada 2017.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

**Presudu**

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 27. i 30. Konvencije o sudskoj nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, potpisane 30. listopada 2007., čije je sklapanje u ime Zajednice odobreno Odlukom Vijeća 2009/430/EZ od 27. studenoga 2008. (SL 2009., L 147, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 281.; u daljnjem tekstu: Luganska konvencija II).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Brigitte Schlömp i Landratsamta Schwäbisch Hall (upravno tijelo okruga Schwäbisch Hall, Njemačka; u daljnjem tekstu: upravno tijelo), povodom zahtjeva B. Schlömp za utvrđenje nepostojanja obveze uzdržavanja (u daljnjem tekstu: zahtjev za utvrđenje nepostojanja obveze).

## Pravni okvir

### *Luganska konvencija II*

3 U glavi II. Luganske konvencije II, naslovljenoj „Nadležnost”, nalazi se odjeljak 2., naslovljen „Posebna nadležnost”, koji sadržava članak 5. stavak 2., a kojim je propisano:

„Osobu s domicilom u državi obvezanoj ovom Konvencijom moguće je tužiti u drugoj državi obvezanoj ovom Konvencijom:

[…]

2. u predmetima koji se odnose na uzdržavanje:
   (a) pred sudovima mjesta gdje uzdržavana osoba ima domicil ili uobičajeno boravište […]”

4 U glavi II. te konvencije nalazi se odjeljak 9., naslovljen „Litispendencija i povezani postupci”, koji sadržava članke 27. do 30. Člankom 27. te konvencije određeno je:

„1. U slučaju kada su pred sudovima različitih država obvezanih ovom Konvencijom pokrenuti postupci u vezi s istim predmetom spora i između istih stranaka, svaki sud osim suda na kojem je prvom pokrenut postupak po službenoj dužnosti zastaje s postupcima dok se ne utvrdi nadležnost suda na kojem je prvom pokrenut postupak.

2. U slučaju kada je nadležnost suda na kojem je prvom pokrenut postupak utvrđena, svaki sud osim suda na kojem je prvom pokrenut postupak […] se proglašava nenadležnim u korist tog suda.”

5 Člankom 30. te konvencije propisano je:

„Za potrebe ovog odjeljka, smatra se da je postupak pokrenut na sudu:

1. u trenutku kada je pismeno o pokretanju postupka ili jednakovrijedni dokument podnesen sudu, pod uvjetom da tužitelj nije naknadno propustio poduzeti potrebne korake radi dostavljanja pismena tuženiku; ili

2. ako pismeno treba dostaviti prije nego što se podnese sudu, u trenutku kada ga primi nadležno tijelo odgovorno za dostavljanje pismena, pod uvjetom da tužitelj nije naknadno propustio poduzeti potrebne korake radi podnošenja dokumenta sudu.”

6 U glavi V. Luganske konvencije II, naslovljenoj „Opće odredbe”, nalazi se, među ostalim, članak 62., kojim je predviđeno:

„Za potrebe ove Konvencije izraz ‚sud’ uključuje sva nadležna tijela za koja država obvezana ovom Konvencijom odredi da imaju nadležnost u predmetima u okviru ove Konvencije.”

7 U glavi VII. Luganske konvencije II, naslovljenoj „Odnos prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 44/2001 i drugim instrumentima”, nalazi se članak 64., kojim je propisano:

„1. Ovom se Konvencijom ne dovodi u pitanje primjena od strane država članica Europske zajednice Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima [(SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.], kao ni svih njezinih izmjena, Konvencije o [sudskoj] nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, potpisane u Bruxellesu 27. rujna 1968., ni Protokola o tumačenju te konvencije od strane Suda Europskih zajednica, potpisanog u Luxembourgu 3. lipnja 1971., kako je izmijenjen konvencijama o pristupanju navedenoj konvenciji i navedenom protokolu država koje pristupaju Europskim zajednicama, kao niti Sporazuma između Europske zajednice i Kraljevine Danske o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju presuda u građanskim i trgovačkim stvarima, potpisanog u Bruxellesu 19. listopada [2005.].

2. Međutim ova se Konvencija u svakom slučaju primjenjuje:

(a) u pitanjima nadležnosti, u slučaju kada optuženik [tuženik] ima domicil na državnom području države gdje se primjenjuje ova Konvencija, ali ne i jedan od instrumenata navedenih u stavku 1. ovog članka ili gdje se člancima 22. ili 23. ove Konvencije nadležnost dodjeljuje sudovima takve države;

(b) vezano za litispendenciju ili povezane postupke kako je predviđeno u člancima 27. i 28., u slučaju kada je postupak pokrenut u državi u kojoj se primjenjuje Konvencija, ali ne i jedan od instrumenata navedenih u stavku 1. ovog članka, i u državi u kojoj se primjenjuje i ova Konvencija i jedan od instrumenata navedenih u stavku 1. ovog članka;

[…]”

### *Propisi Unije*

#### *Uredba br. 44/2001*

8 U poglavlju II. Uredbe br. 44/2001 nalazi se odjeljak 9., naslovljen „Litispendencija – povezani postupci”, koji sadržava članke 27. do 30. Člankom 27. te uredbe propisano je:

„1. Ako se pred sudovima različitih država članica vode postupci o istom predmetu u kojima sudjeluju iste stranke, svi sudovi osim onog pred kojim je prvo započet postupak zastaju sa postupcima, po službenoj dužnosti, sve dok se ne utvrdi nadležnost suda koji je prvi započeo postupak.

2. Nakon što se utvrdi nadležnost suda koji je prvi započeo postupak, svi ostali sudovi proglašavaju se nenadležnima u korist tog suda.”

9 U skladu s člankom 30. te uredbe:

„U svrhe ovog odjeljka, smatra se da je sud započeo postupak:

1. u trenutku u kojemu je sudu predano pismeno o pokretanju postupka ili istovjetno pismeno, pod uvjetom da tužitelj nakon tog nije odustao od poduzimanja koraka koje je trebao poduzeti za potrebe dostave pismena tuženiku; ili

2. ako se pismeno treba dostaviti prije njegove predaje sudu, u trenutku u kojemu ga je primilo tijelo odgovorno za dostavu, pod uvjetom da tužitelj nije nakon tog odustao od poduzimanja koraka koje je morao poduzeti kako bi pismeno bilo predano sudu."

*Uredba (EU) br. 1215/2012*

10 Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o sudskoj nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2012., L 351, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 289.), kojom je Uredba br. 44/2001 stavljena izvan snage, u primjeni je od 10. siječnja 2015., osim određenih odredaba.

11 Člankom 29. stavcima 1. i 2. i člankom 32. te uredbe u biti su preuzete odredbe članaka 27. i 30. Uredbe br. 44/2001.

*Uredba (EZ) 4/2009*

12 U skladu s člankom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL 2009., L 7, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 5., str. 138.):

„U stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja u državama članicama sudsku nadležnost ima:

(a) sud mjesta u kojem tuženik ima uobičajeno boravište; ili

(b) sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište; ili

[…]"

13 U skladu s člankom 68. stavkom 1. te uredbe:

„Podložno članku 75. stavku 2. ovom se Uredbom mijenja Uredba (EZ) br. 44/2001 zamjenom odredaba te Uredbe primjenjivim na predmete koji se odnose na obveze uzdržavanja."

***Švicarsko pravo***

*Zakonik o građanskom postupku*

14 Zakonik o građanskom postupku (u daljnjem tekstu: ZGP) u svojem 1. dijelu, glavi 4., naslovljenoj „Litispendencija i povlačenje zahtjeva", članku 62., naslovljenom „Početak litispendencije", predviđa:

„1. Postupak počinje teći kada je podnesen zahtjev za mirenje, tužba, zahtjev ili sporazumni prijedlog za razvod braka.

[…]”

15 Postupak mirenja uređen je člancima 197. do 212. glave I. dijela 2. ZGP-a. U skladu s člankom 197. ZGP-a, naslovljenim „Načelno pravilo”:

„Prije pokretanja sudskog postupka potrebno je pokušati provesti mirenje pred tijelom za mirenje”.

16 U članku 198. ZGP-a navedene su iznimke koje se odnose na slučajeve kada se postupak mirenja ne provodi.

17 U glavi 1. dijela 2. ZGP-a nalazi se poglavlje 2., naslovljeno „Postupak mirenja”, koje sadržava članke 202. do 207. Člankom 202. ZGP-a, naslovljenim „Pokretanje postupka”, predviđeno je:

„1. Postupak se pokreće zahtjevom za mirenje. […]

2. U zahtjevu za mirenje potrebno je navesti protivnu stranku, zahtjeve i opis predmeta spora.

3. Tijelo za mirenje bez odgađanja dostavlja zahtjev za mirenje protivnoj stranci te istodobno poziva stranke na ročište.

[…]”

18 U glavi 1. dijela 2. ZGP-a nalazi se poglavlje 3., naslovljeno „Mirenje i odobrenje za pokretanje sudskog postupka”, koje sadržava članke 208. i 209. U skladu s člankom 208. ZGP-a, naslovljenim „Mirenje”:

„1. Ako je postignut dogovor, tijelo za mirenje unosi nagodbu, priznanje ili bezuvjetno povlačenje zahtjeva u zapisnik, koji zatim potpisuju stranke. Svaka stranka preuzima primjerak zapisnika.

2 Nagodba, priznanje ili povlačenje zahtjeva ima učinak pravomoćne odluke.”

19 U skladu s člankom 209. ZGP-a, naslovljenim „Odobrenje za pokretanje sudskog postupka”:

„1. Ako se sporazum ne postigne, tijelo za mirenje radi zabilješku o toj činjenici i daje odobrenje za pokretanje sudskog postupka:

[…]

b. tužitelju […]

[…]

3. Podnositelj zahtjeva ovlašten je podnijeti tužbu sudu u roku od 3 mjeseca od davanja odobrenja za pokretanje sudskog postupka.

[…]”

20 U glavi 1. dijela 2. ZGP-a nalazi se poglavlje 4., koja sadržava članke 210. do 212. Člankom 210. ZGP-a, naslovljenim „Prijedlog rješenja spora”, predviđeno je:

„1. Tijelo za mirenje može strankama dati prijedlog rješenja spora:

[…]

c. u imovinskim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 5000 franaka [švicarskih franaka (CHF) (otprilike 4350 eura)].

[…]"

21 Člankom 211. ZGP-a, naslovljenim „Učinci", propisano je:

„1. Prijedlog rješenja spora smatra se prihvaćenim i proizvodi pravne učinke pravomoćne odluke ako u roku od 20 dana od pisanog priopćenja strankama nijedna stranka ne podnese prigovor. Prigovor ne mora biti obrazložen.

2. Nakon zaprimanja prigovora, tijelo za mirenje daje odobrenje za pokretanje sudskog postupka:

[…]"

22 U skladu s člankom 212. ZGP-a, naslovljenim „Odluka", „tijelo za mirenje može, na zahtjev podnositelja zahtjeva, odlučiti o meritumu imovinskih sporova u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 2000 [CHF (otprilike 1740 eura)]" i „taj je postupak usmeni".

*Savezni zakon o međunarodnom privatnom pravu*

23 U dijelu 2. Saveznog zakona o međunarodnom privatnom pravu u verziji primjenjivoj na glavni postupak, naslovljenom „Nadležnost", nalazi se članak 9., naslovljen „Litispendencija", kojim je propisano:

„1. Kad je u inozemstvu već u tijeku postupak istog predmeta između istih stranaka, švicarski sud zastaje s postupkom, ako se može predvidjeti da će strani sud u primjerenom roku donijeti odluku koja će se moći priznati u Švicarskoj.

2 Za utvrđenje datuma pokretanja postupka u Švicarskoj odlučujući je datum prvog akta potrebnog za pokretanje postupka. Poziv na sudjelovanje u postupku mirenja je dovoljan.

3 Švicarski sud proglašava se nenadležnim čim mu je podnesena strana odluka koja se može priznati u Švicarskoj."

## Glavni postupak i prethodno pitanje

24 B. Schlömp, s domicilom u Švicarskoj, rođena je kći gospođe H. S., koja je, zbog nemogućnosti da brine o sebi, smještena u ustanovu za njegu u Njemačku te prima dodatnu socijalnu pomoć upravnog tijela.

25 U skladu s njemačkim pravom, davanja koja odobravaju javna tijela prelaze na davatelja socijalne pomoći, koji ima pravo podnijeti regresnu tužbu kojom traži povrat tih davanja od rođene djece koja imaju financijske mogućnosti pružati ta davanja.

26 Upravno tijelo podnijelo je 16. listopada 2015. zahtjev za mirenje Friedensrichteramtu des Kreises Reiat, Kanton Schaffhausen (mirovni sudac okruga Reiat, kanton Schaffhausen, Švicarska), kao tijelu za mirenje, zahtijevajući od B. Schlömp povrat iznosa od najmanje 5000 eura, zadržavajući mogućnost izmjene tog iznosa nakon što zaprimi podatke koje je od nje zatražilo.

27 Budući da pokušaj mirenja nije uspio, Friedensrichteramt des Kreises Reiat (mirovni sudac okruga Reiat) dao je 25. siječnja 2016. „odobrenje za pokretanje sudskog postupka", koje je upravnom tijelu dostavljeno 26. siječnja 2016.

28 Dana 11. svibnja 2016. upravno tijelo podnijelo je Kantonsgerichtu Schaffhausen (Općinski sud u Schaffhausenu, Švicarska) tužbu protiv B. Schlömp, od koje s naslova uzdržavanja traži povrat najmanjeg iznosa navedenog u točki 26. ove presude, zadržavajući mogućnost povećanja tog iznosa ovisno o eventualnim dodatnim podacima o financijskim mogućnostima tuženice.

29 Nakon podnošenja zahtjeva za mirenje, ali prije pokretanja postupka pred Kantonsgerichtom Schaffhausen (Općinski sud u Schaffhausenu), B. Schlömp podnijela je 19. veljače 2016. Amtsgerichtu (Familiengericht) Schwäbisch Hall (sudac za obiteljskopravna pitanja na Općinskom sudu u Schwäbisch Hallu, Njemačka) zahtjev za utvrđenje nepostojanja obveze, na temelju članka 3. točke (a) ili (b) Uredbe br. 4/2009, koji je taj sud zaprimio 22. veljače 2016.

30 Odlukom od 7. ožujka 2016. taj se sud oglasio mjesno nenadležnim za postupanje u tom predmetu te ga je proslijedio Amtsgerichtu Stuttgart (Općinski sud u Stuttgartu), dakle sudu koji je uputio zahtjev, pred kojim je postupak pokrenut 21. ožujka 2016.

31 Nakon što je 26. travnja 2016. zahtjev za utvrđenje nepostojanja obveze dostavljen upravnom tijelu, ono je 17. svibnja 2016. istaknulo prigovor litispendencije, s obrazloženjem da je u tijeku postupak u Švicarskoj zbog kojeg bi sud koji je uputio zahtjev trebao zastati s postupkom, u skladu s člankom 27. stavkom 1. Luganske konvencije II. B. Schlömp smatrala je da taj prigovor treba odbiti, s obzirom na to da se tijelo za mirenje ne može smatrati „sudom” pa stoga odredbe članka 27. stavka 1. Luganske konvencije II nisu primjenjive.

32 Sud koji je uputio zahtjev, pozivajući se na sudsku praksu Suda, a osobito na presude od 8. prosinca 1987., Gubisch Maschinenfabrik (144/86, EU:C:1987:528) i od 6. prosinca 1994., Tatry (C-406/92, EU:C:1994:400), smatra da je ključno pitanje – kako za tužbu radi isplate koju je u Švicarskoj, zajedno sa zahtjevom za pružanje podataka, podnijelo upravno tijelo tako i za zahtjev za utvrđenje nepostojanja obveze podnesen u Njemačkoj – ima li B. Schlömp obvezu uzdržavanja na osnovi zakonske subrogacije.

33 Sud koji je uputio zahtjev utvrdio je da iz odredaba ZGP-a, a osobito iz članka 62. stavka 1. u vezi s člankom 202. stavkom 1., proizlazi da se u švicarskom pravu, osim određenih iznimaka koje u ovom slučaju nisu relevantne, postupak nužno pokreće podnošenjem zahtjeva za mirenje. Slijedom toga, taj sud smatra da postupak mirenja i kasniji sudski postupak čine jedinstvenu postupovnu cjelinu.

34 Međutim, sud koji je uputio zahtjev ipak pita može li se tijelo za mirenje pred kojim je podnesen zahtjev za mirenje smatrati „sudom” u smislu članaka 27. i 30. Luganske konvencije II.

35 U tim je okolnostima Amtsgericht Stuttgart (Općinski sud u Stuttgartu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Obuhvaća li definicija pojma ‚sud’, u okviru primjene članaka 27. i 30. Luganske konvencije [II], i tijelo za mirenje švicarskog prava?”

## O prethodnom pitanju

36 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članke 27. i 30. Luganske konvencije II tumačiti na način da se, u slučaju litispendencije, datum pokretanja obveznog postupka mirenja pred švicarskim tijelom za mirenje smatra datumom pokretanja postupka pred „sudom”.

### *Primjena Luganske konvencije II*

37 Luganska konvencija II stupila je na snagu između Europske unije i Švicarske Konfederacije 1. siječnja 2011. (SL 2011., L 138, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 281.). U skladu s člankom 5. stavkom 2. te konvencije, sporovi koji se odnose na obveze uzdržavanja načelno ulaze u njezino područje primjene.

38 Uvodno valja ispitati je li Luganska konvencija II – u skladu sa svojim člankom 64., kojim je uređeno pitanje odnosa te konvencije i Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 – primjenjiva u glavnom postupku.

39 U skladu s člankom 64. stavkom 1. Luganske konvencije II, ona ne dovodi u pitanje primjenu država članica Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 kao ni svih njezinih izmjena. Međutim, kao što to proizlazi iz članka 64. stavka 2. točke (b) te konvencije, ona se u svakom slučaju primjenjuje u pogledu litispendencije, u slučaju kada je postupak pokrenut u državi u kojoj se primjenjuje Konvencija, ali ne i jedan od instrumenata navedenih u stavku 1. tog članka 64. – kao što je Švicarska Konfederacija – i u državi u kojoj se primjenjuje i ta konvencija i jedan od instrumenata navedenih u stavku 1. – kao što je Savezna Republika Njemačka.

40 Uredba br. 44/2001 stavljena je izvan snage Uredbom br. 1215/2012, koja se, osim određenih odredaba, primjenjuje od 10. siječnja 2015.

41 Kao što to proizlazi iz članka 68. stavka 1. Uredbe br. 4/2009, njome se mijenja Uredba (EZ) br. 44/2001 zamjenom odredaba te uredbe primjenjivih na predmete koji se odnose na obveze uzdržavanja. Uzimajući u obzir prijelazne odredbe Uredbe br. 4/2009, države članice u predmetima koji se odnose na obveze uzdržavanja moraju primjenjivati njezine odredbe o nadležnosti, priznavanju, izvršnosti i izvršenju sudskih odluka kao i o pravnoj pomoći, umjesto odredaba Uredbe br. 44/2001. Jedna od odredaba Uredbe br. 4/2009 koje se odnose na nadležnost jest i njezin članak 3. točka (a).

42 Budući da se članak 64. stavak 1. Luganske konvencije II poziva na sve izmjene Uredbe br. 44/2001, to pozivanje treba shvatiti na način da su njime obuhvaćene i uredbe br. 4/2009 i 1215/2012.

43 Slijedom navedenog, u skladu s člankom 64. stavkom 2. Luganske konvencije II, ona se primjenjuje na glavni postupak.

### *Meritum*

44 Kao što to proizlazi iz članka 27. stavka 1. Luganske konvencije II, litispendencija postoji kad su pred sudovima različitih država pokrenuti postupci u vezi s istim predmetom spora i između istih stranaka.

45 Člankom 30. Luganske konvencije II utvrđen je datum kad se, za potrebe primjene njezina odjeljka 9. glave II., smatra da je pokrenut postupak pred sudom, na način da je to ili datum kad je pismeno o pokretanju postupka ili jednakovrijedan dokument podnesen sudu – pod uvjetom da tužitelj nije naknadno propustio poduzeti potrebne korake radi dostavljanja pismena tuženiku – ili, ako pismeno treba dostaviti prije nego što se podnese sudu, trenutak kada ga primi nadležno tijelo odgovorno za dostavljanje pismena, pod uvjetom da tužitelj nije naknadno propustio poduzeti potrebne korake radi podnošenja dokumenta sudu.

46 Najprije valja istaknuti da je tekst tih odredaba Luganske konvencije II gotovo istovjetan odgovarajućim člancima uredaba br. 44/2001 i 1215/2012.

47 Kao što je to naglasio i nezavisni odvjetnik u točki 27. svojeg mišljenja, cilj ujednačenog tumačenja jednakovrijednih odredaba Luganske konvencije II i odredaba Uredbe br. 44/2001 kao i svih njezinih izmjena proizlazi osobito iz zadnje uvodne izjave Protokola 2. o ujednačenom tumačenju Konvencije i

Stalnom odboru (SL 2007., L 339, str. 27.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 281.) kao i iz članka 1. tog protokola, u skladu s kojim sudovi koji primjenjuju i tumače tu konvenciju moraju osigurati ujednačeno tumačenje jednakovrijednih odredaba tih instrumenata.

48 Sud je također istaknuo istovjetnost predmeta i teksta Uredbe br. 44/2001 i odredaba Luganske konvencije II kojom se jamči dosljednost dvaju pravnih režima (vidjeti u tom smislu mišljenje 1/03 (Nova Luganska konvencija) od 7. veljače 2006., EU:C:2006:81, t. 152. i 153.).

49 Zatim, s obzirom na usporednost mehanizama rješavanja slučajeva litispendencije uspostavljenih Luganskom konvencijom II i uredbama br. 44/2001 i 1215/2012 i imajući u vidu cilj ujednačenog tumačenja, kako je iznesen u točki 47. ove presude, valja zaključiti da je članak 27. Luganske konvencije II objektivne i automatske naravi te je utemeljen na kronološkom redoslijedu pokretanja postupaka pred sudovima o kojima je riječ (vidjeti po analogiji presudu od 4. svibnja 2017., HanseYachts, C-29/16, EU:C:2017:343, t. 28. i navedenu sudsku praksu).

50 Slijedom navedenog, kao što je to istaknuo i nezavisni odvjetnik u točki 41. svojeg mišljenja, člankom 30. Luganske konvencije II ujednačeno i autonomno je utvrđen datum kad se smatra da je pokrenut postupak pred sudom, za potrebe primjene odjeljka 9. glave II. te konvencije, a osobito njezina članka 27., kako bi se smanjio rizik odvijanja usporednih postupaka u različitim državama koje su ugovorne stranke.

51 Naposljetku, kad je riječ o uvjetima iz članka 27. stavka 1. Luganske konvencije II koji se odnose na istovjetnost stranaka i predmeta zahtjeva podnesenih sudovima različitih država, valja istaknuti da iz sudske prakse Suda o tumačenju članka 27. Uredbe br. 44/2001, koje se može primijeniti na tumačenje članka 27. Luganske konvencije II, proizlazi da je predmet zahtjeva kojemu je cilj utvrđenje odgovornosti tuženika za štetu istovjetan predmetu tužbe tog tuženika za utvrđenje nepostojanja njegove odgovornosti za tu štetu (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2013., NIPPONKOA Insurance, C-452/12, EU:C:2013:858, t. 42. i navedenu sudsku praksu).

52 U ovom slučaju, kao što je to utvrdio sud koji je uputio zahtjev, litispendencija postoji između postupka koji je u tijeku pred tim sudom i postupka pokrenutog pred Kantonsgerichtom Schaffhausen (Općinski sud u Schaffhausenu), s obzirom na to da je u obama predmetima ključno pitanje ima li B. Schlömp obvezu uzdržavanja na osnovi zakonske subrogacije.

53 Iz ZGP-a proizlazi da postupak, u skladu sa švicarskim pravom, počinje teći kada je podnesen zahtjev za mirenje, tužba, zahtjev ili sporazumni prijedlog za razvod braka. Postupak mirenja predviđen je zakonom, u tom postupku primjenjuje se načelo kontradiktornosti te je on u pravilu obvezan. Posljedica je njegova neprovođenja nedopuštenost eventualnog kasnijeg zahtjeva sudu. Taj postupak može završiti bilo obvezujućom odlukom, kad je riječ o postupcima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 2000 CHF (otprilike 1740 eura), bilo prijedlogom rješenja spora koji može steći svojstvo pravomoćne odluke ako nijedna od stranaka ne podnese prigovor, kad je riječ o postupcima čija vrijednost predmeta spora ne prelazi 5000 CHF (otprilike 4350 eura), bilo prihvaćanjem mirenja ili davanjem odobrenja za pokretanje sudskog postupka. U potonjem slučaju tužitelj je ovlašten podnijeti tužbu sudu u roku od tri mjeseca od davanja odobrenja za pokretanje sudskog postupka. Člankom 9. Saveznog zakona o međunarodnom privatnom pravu predviđeno je da je, u slučaju postojanja litispendencije, za utvrđenje datuma pokretanja postupka u Švicarskoj odlučujući datum prvog akta potrebnog za pokretanje postupka, pri čemu je dovoljan poziv na sudjelovanje u postupku mirenja.

54 Usto, kao što je to istaknula švicarska vlada u svojim usmenim očitovanjima, s jedne strane, na tijela za mirenje primjenjuju se jamstva ZGP-a o izuzeću mirovnih sudaca koji čine ta tijela i ona, s druge strane, izvršavaju svoju dužnost potpuno autonomno.

55 Iz tih odredaba proizlazi da se u izvršavanju dužnosti koje su im povjerene ZGP-om tijela za mirenje mogu smatrati „sudom” u smislu članka 62. Luganske konvencije II.

56 Naime, u skladu s tekstom članka 62. Luganske konvencije II, pojam „sud” uključuje sva nadležna tijela za koja država obvezana tom konvencijom odredi da imaju nadležnost u predmetima u njezinu okviru.

57 Kao što je to istaknuto u izvješću s objašnjenjima uz tu konvenciju koje je sastavio Fausto Pocar i odobrilo Vijeće (SL 2009., C 319, str. 1.), u formulaciji članka 62. Luganske konvencije II primijenjen je funkcionalni pristup, u skladu s kojim su za zaključak je li tijelo sud relevantne dužnosti koje ono izvršava, a ne njegova formalna klasifikacija u nacionalnom pravu.

58 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članke 27. i 30. Luganske konvencije II treba tumačiti na način da se, u slučaju litispendencije, datum pokretanja obveznog postupka mirenja pred švicarskim tijelom za mirenje smatra datumom pokretanja postupka pred „sudom”.

## Troškovi

59 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

**Članke 27. i 30. Konvencije o sudskoj nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, potpisane 30. listopada 2007., čije je sklapanje u ime Zajednice odobreno Odlukom Vijeća 2009/430/EZ od 27. studenoga 2008., treba tumačiti na način da se, u slučaju litispendencije, datum pokretanja obveznog postupka mirenja pred švicarskim tijelom za mirenje smatra datumom pokretanja postupka pred „sudom”.**

Potpisi